

Partiernas ställningstaganden om vindkraft i kommunen och efterföljande valresultat

2026-02-05

Förord

Andelen kommunala veton mot landbaserad vindkraft har varit rekordhög under 2025.

Många kommunpolitiker har gett uttryck för att de kan förlora röster i kommunvalen på att säga ja till vindkraft.

Westander Klimat och Energi har, efter initiativ från Eolus¹ och på uppdrag av nätverket Vindkraftens klimatnytta, granskat sambandet mellan partiernas ställningstaganden och nästföljande kommunval. Resultatet är förvånande:

Socialdemokraterna, Centerpartiet, Moderaterna och Miljöpartiet fick ett bättre valresultat i kommunvalet 2022 i de kommuner där de under mandatperioden hade röstat för vindkraft, jämfört med i de kommuner där de hade röstat emot och ville stoppa vindkraft.

Det ligger i linje med att dessa partiers väljare i [hög utsträckning](#) anser att deras egen kommun ”bör bidra till den fortsatta vindkraftsutbyggnaden i Sverige”.

Samtidig visar en mätning av [Indikator Opinion](#) att kommunpolitikerna kraftigt underskattar hur stor andel av väljarna som är positiva till vindkraftsutbyggnad i egna kommunen. Detta kan vara en orsak till att partier röstar emot vindkraft, trots att deras väljare önskar mer vindkraft i kommunen.

Planerna på en ny vindkraftspark möter ofta motstånd, men en [Novusundersökning](#) visar att de som bor nära vindkraft är ungefär lika nöjda eller missnöjda med sin boendemiljö som allmänheten i stort.

Regeringen vill öka incitamenten för kommuner att tillstyrka vindkraft och skriver att: *”Vindkraften kan på kort sikt stå för majoriteten av tillkommande elproduktion. Den spelar därmed en viktig roll för att elektrifieringen inte ska tappa tempo, för att möjliggöra klimatomställningen och för att uppnå målet om nettonollutsläpp senast 2045.”*²

Vi hoppas att denna statistikbaserade sammanställning över kommunala vindkraftsbeslut och efterföljande valresultat kan vara ytterligare incitament för partier att rösta för tillstyrkan.

Februari 2026

Anders Wijkman,
ordförande i nätverket Vindkraftens klimatnytta

Jessica Henryson, Henrik Westander och Wanja Kaufmann
Westander Klimat och Energi, samordnare av nätverket Vindkraftens klimatnytta

¹ Ett stort tack till Alice Hennig och Stefan Gustavsson på Eolus

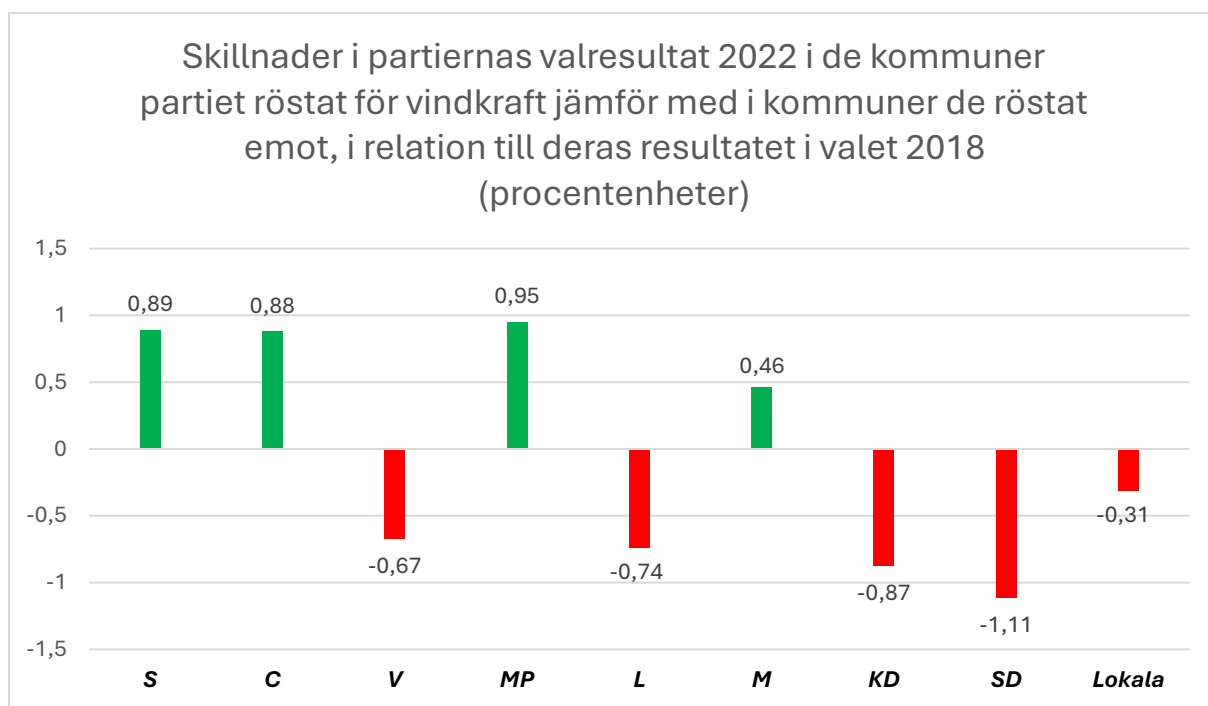
² [Regeringen](#), Budgetproposition för 2025, Utgiftsområde 20: Klimat, miljö och natur, september 2024

1. Bättre valresultat 2022 för S, C, M och MP när de röstat ja till vindkraft

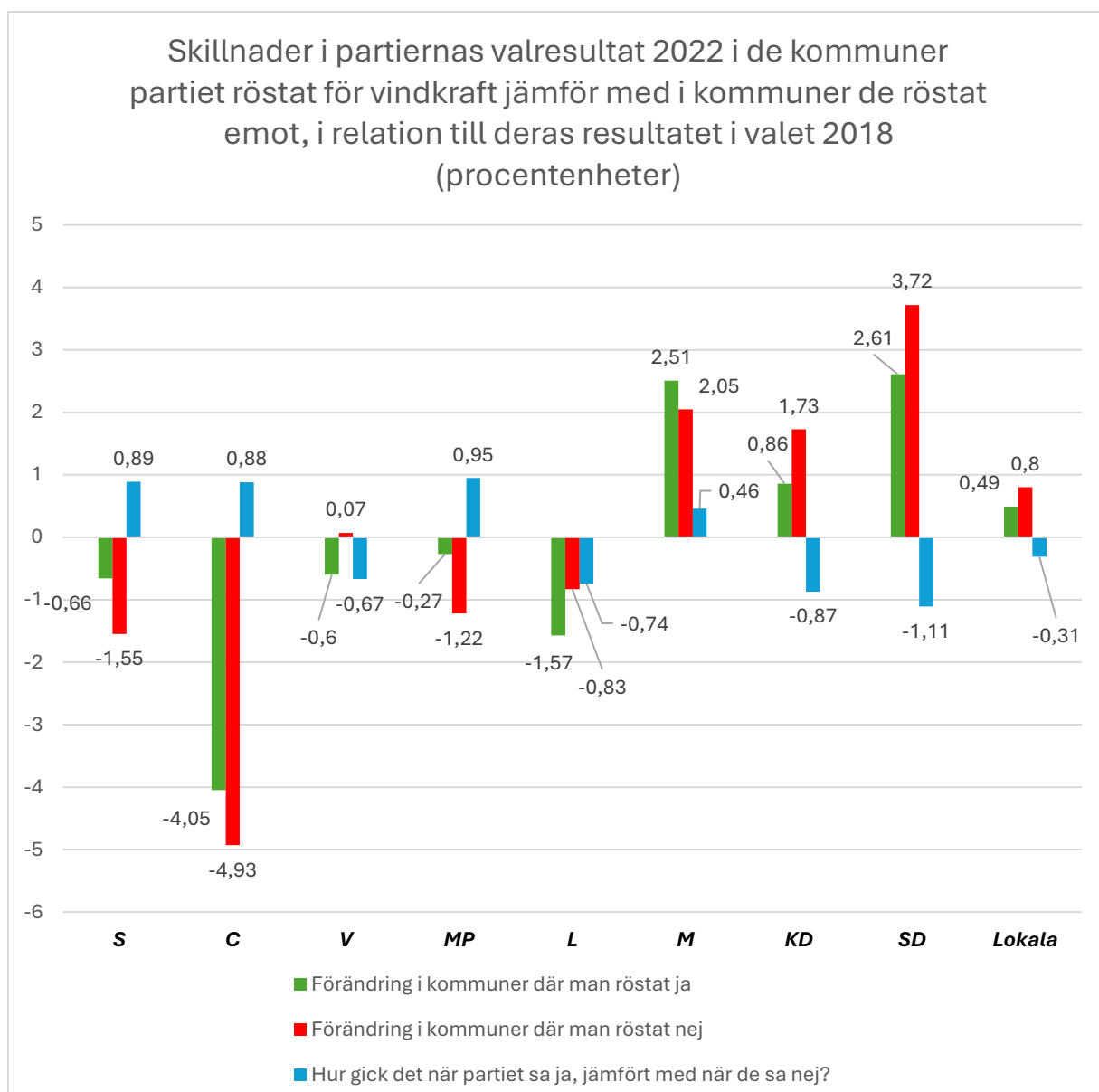
I kommunvalet 2018 gick det bättre för Socialdemokraterna, Centerpartiet, Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna i de kommuner där de under mandatperioden hade röstat ja till vindkraft, än i de kommuner de hade röstat nej.

I det senaste kommunvalet, i september 2022, fick Socialdemokraterna, Centerpartiet, Moderaterna och Miljöpartiet ett bättre valresultat (jämfört med 2018) i de kommuner där de hade röstat ja till vindkraft jämfört med i kommunerna där de röstat emot och ville stoppa vindkraft. Detta val är mest relevant eftersom det ligger närmast i tiden.

Socialdemokraternas och Centerpartiets valresultat 2022 var 0,9 procentenheter bättre i de kommuner där partierna sade ja till vindkraft än i de kommuner där de sade nej, jämfört med deras resultat i det föregående valet. Miljöpartiets resultat var 1,0 procentenhet bättre och Moderaternas 0,5 procentenheter bättre.

I den mer detaljerade figuren nedan framgår även hur det har gått i valet när partierna har röstat ja samt hur det har gått när de har röstat nej.

Resultaten för S, C och MP beror sannolikt på att [över 75 procent av deras väljare](#) anser att deras egen kommun "bör bidra till den fortsatta vindkraftsutbyggnaden i Sverige". Också bland Moderaternas väljare är det klart fler som anser att den egna kommunen bör bidra till utbyggnaden, 49 procent mot 35 procent som inte anser detta, enligt Verianundersökningen.

De övriga partierna (V, L, KD och SD) fick ett något sämre valresultat i de kommuner de hade röstat för vindkraft jämfört med i kommunerna där de hade röstat nej. Den *sammantagna bilden* avseende samtliga partiers valresultat är att det gick nästan precis lika bra i valet när partierna hade röstat för som när de hade röstade emot vindkraft.

Kartläggningen visar också att det gick bättre för samtliga Tidöpartier (M, KD, L och SD) i valet 2022 i kommunerna där de hade röstat ja till vindkraft, *jämfört med deras samlade resultat* i kommunvalet för Sveriges samtliga 290 kommuner. (se bifogat Excelunderlag).

En mätning av [Indikator Opinion](#), inom ramen för ett så kallad peerpointing-projekt, visar att kommunpolitikerna kraftigt underskattar hur stor andel av väljarna som är positiva till

vindkraftsutbyggnad i den egna kommunen. Det är sannolikt en viktig orsak till att partier röstar emot vindkraft, trots att deras väljare önskar mer vindkraft i kommunen.

Planerna på en ny vindkraftspark möter ofta motstånd, men en [Novusundersökning](#) visar att de som bor nära vindkraft är ungefär lika nöjda eller missnöjda med sin boendemiljö som allmänheten i stort. Enligt Novus trivs 91 procent av allmänheten ganska eller mycket bra där de bor i dag, jämfört med 92 procent av dem som bor inom tre kilometer från vindkraftverk.

2. Hur ska resultattabellerna läsas?

I den översta tabellen i Excelbilagan (relaterat till valet 2022) framgår exempelvis avseende Socialdemokraterna:

- S tog ställning till ansökan om landbaserad vindkraft i 46 kommuner. De sade ja i 25 kommuner, nej i 16 kommuner och röstade "blandat" i 5 kommuner.
- Det mest relevanta är det genomsnittliga resultatet i de kommuner där partiet hade röstat ja respektive nej. Detta resultat framgår av "medel %", vilket visar att S gick tillbaka med i genomsnitt 0,66 procentenheter i de kommuner där de röstade ja och med 1,55 procentenheter i de kommuner där de röstade nej. Det betyder att det gick 0,9 procentenheter bättre för partiet i kommunerna där de röstade ja, jämfört med där de röstade nej.
- Vi har i tabellen, som en kompletterande jämförelse, lagt till tre rader: Hur det gick för Socialdemokraterna i samtliga 46 kommuner där de tog ställning; hur det i *genomsnitt* gick för S i samtliga 290 kommuner respektive hur det *samlad* gick för S i kommunvalen i Sveriges 290 kommuner.

3. Metod- och avgränsningsfrågor

Westander Klimat och Energi har:

- granskat valresultaten i kommunvalet 2022 jämfört med 2018 i samtliga de 48 kommuner där partierna under mandatperioden hade tagit ställning till ansökningar om landbaserad vindkraft. Vi fann information om hur partierna röstat i 46 av kommunerna.
- undersökt partiernas valresultat i kommunvalet i relation till om de hade röstat ja eller nej till vindkraft (om ett parti hade röstat ja vid minst ett tillfälle och nej vid ett annat har dessa kommuner exkluderats och särredovisats).
- genomfört en liknande jämförelse för kommunvalet 2018, baserat på omröstningar om vindkraft i 82 kommuner under perioden 2014–2018.

Westander Klimat och Energis granskning bygger på vår tidigare sammanställning av hur partierna hade ställt sig i kommunala beslut om tillstyrkan eller avstyrkan av vindkraftsansökningar, som har avgjorts i första instans sedan 1 januari 2014 och där kommunen senast vid utgången av 2022 fattat ett beslut.³

Vi har inkluderat kommuners beslut avseende ansökningar som ännu inte hade fått slutligt avgörande i tillståndsprocessen. När en ansökan avsåg två kommuner inkluderas båda kommunernas beslut i sammanställningen. Vi har endast inkluderat hur partierna ställt sig till inlämnade ansökningar, inte till projekt i samrådsfas eller i ännu tidigare skede. Detta eftersom informationen är väsentligt mer jämförbar och entydig när det gäller inlämnade ansökningar.

Vårt fokus har alltså varit att granska hur de olika partierna har röstat i kommunala beslut. Kommunerna har mycket olika sätt att redovisa hur ledamöter har röstat. Vid klassificeringen av hur varje parti röstat i varje vindkraftsärende har vi utgått från nedanstående principer för att skapa en enhetlig bedömning.

Definition av ja/nej/oklart

- ”Ja” innebär att partiet ställt sig för att kommunen ska tillstyrka en ansökan.
- ”Nej” innebär att partiet ställt sig emot att tillstyrka en ansökan.
- ”Oklart” är då partiet ställt sig för återremiss, delvis tillstyrkan eller att det är lika många ledamöter i partiet som röstat ja som röstat nej.

Utgått från slutligt beslut

- Om en kommun lämnat beslut om tillstyrkan till länsstyrelsen vid fler än ett tillfälle för samma ansökan är det enbart det sista och avgörande beslutet som inkluderats.
- Om kommunstyrelsen fattade beslut före ett val och kommunfullmäktige fattade det slutliga beslutet någon vecka efter valet, har vi dock utgått från kommunstyrelsens beslut.

³ Mistra Electrification, 2023-10-11, Filip Johnsson och Westander Klimat och Energi, Kommunala vetot – landbaserad vindkraft

- Om projektören dragit tillbaka ansökan innan slutgiltigt beslut fattats, som konsekvens av ett beslut om att förslå att kommunen ska använda sitt kommunala veto, används det sista yttrandet från kommunen.

Beslut

- I första hand har närvaroförteckningen i protokoll använts för att kategorisera partiernas inställning. De partier med närvarande ledamöter har antagits varit delaktiga i beslutet om tillstyrkan/avstyrkan om inget annat framgår.
- I andra hand, då enbart protokollsutdrag varit tillgängligt, har det antagits att alla partier med representanter i det beslutande organet deltagit i beslutet.
- Om representanter för ett parti har yrkat för tillstyrkan anses det partiet ha ställt sig positivt till ansökan. På samma sätt anses ett parti ha ställt sig negativt till ansökan om representanter från partiet har yrkat för avstyrkan. Om partirepresentanter från ett parti enbart yrkat för återremiss anses partiets inställning vara "oklar" och har då inte inkluderats.
- I de fall det inte framgår hur det har röstats och olika representanter från samma parti yrkat för både tillstyrkan och avstyrkan har partiernas inställning kategoriserats som "oklar" om det inte tydligt framgår att en majoritet av partiets ledamöter har ställt sig för tillstyrkan eller avstyrkan.

Närvaro- och voteringslista

- Då det funnit närvaro- eller voteringslista är det endast beslutande politiker som närvarat vid ärendet som använts för att kategorisera partiernas inställning.
- Politiker som inte deltagit i beslut eller avstått från att rösta används inte i statistiken.

Reservationer

- Om representanter för ett parti bara har reserverat sig mot beslut om tillstyrkan utan att det framgår till förmån för vad de har reserverat sig för kategoriseras de som nej.
- På samma sätt kategoriseras partiet som "ja" om de reserverat sig mot beslut för avstyrkan utan att det framgår till förmån för vad de har reserverat sig för.

Återremiss i första hand, tillstyrkande/avstyrkande i andra hand

- Vid ett yrkande om återremiss i första hand och tillstyrkande/avslag i andra hand, räknas partiets inställning som ja eller nej beroende på om yrkandet avser tillstyrkande eller avstyrkande.

Krav för tillstyrkan

- I de fall ett parti röstat för tillstyrkan men med skärpta krav i relation till ansökan har partiets inställning kategoriserats som oklar.

Delvis tillstyrkan, oklar

- Om ett parti yrkar/röstar för att tillstyrka en andel av de sökta verken och avstyrka övriga verk kategoriseras inställningen som "oklar".
- Om partiet har avstyrkt ansökans förstahandsalternativ och tillstyrkt ett ("sämre") alternativyrkande har partiets inställning kategoriserats som "oklar".

2018-2022	S				C				V				MP				L				M				KD				SD				Lokala			
	Totalt	+	-	Medel %	Totalt	+	-	Medel %	Totalt	+	-	Medel %	Totalt	+	-	Medel %	Totalt	+	-	Medel %	Totalt	+	-	Medel %	Totalt	+	-	Medel %	Totalt	+	-	Medel %	Totalt	+	-	Medel %
Alltid ja	25	9	16	-0,66%	30	1	29	-4,05%	21	7	14	-0,60%	13	3	10	-0,27%	19	2	17	-1,57%	20	15	5	2,51%	14	12	2	0,86%	7	6	1	2,61%	5	2	3	0,49%
Alltid nej	16	6	10	-1,55%	13	0	13	-4,93%	15	7	8	0,07%	3	0	3	-1,22%	11	2	9	-0,83%	14	10	4	2,05%	16	11	5	1,73%	26	26	0	3,72%	15	7	8	0,80%
Blandat	5	2	3	-2,70%	2	0	2	-7,74%	2	1	1	-0,82%	1	0	1	-1,85%	0				6	6	0	3,06%	2	1	1	0,77%	5	4	1	1,69%	0			
Alla 46 kom. som röstat om vindkraft	46	17	29	-1,19%	45	1	44	-4,47%	38	15	23	-0,35%	17	3	14	-0,53%	30	4	26	-1,30%	40	31	9	2,43%	32	24	8	1,29%	38	36	2	3,25%	20	9	11	0,72%
Genomsnitt alla 290 kommuner	290	149	141	-0,15%	290	26	264	-3,19%	290	163	127	-0,08%	290	76	214	-0,47%	290	43	247	-1,20%	290	200	90	1,78%	290	196	94	0,62%	290	258	32	2,68%	290	128	162	-0,01%
Alla 290 kommuner, totalt resultat	290	149	141	1,73%	290	26	264	-1,98%	290	163	127	0,56%	290	76	214	-0,80%	290	43	247	-1,57%	290	200	90	0,45%	290	196	94	0,17%	290	258	32	1,81%	290	128	162	-0,36%

2014-2018	S				C				V				MP				L				M				KD				SD				Lokala			
	Totalt	+	-	Medel %	Totalt	+	-	Medel %	Totalt	+	-	Medel %	Totalt	+	-	Medel %	Totalt	+	-	Medel %	Totalt	+	-	Medel %	Totalt	+	-	Medel %	Totalt	+	-	Medel %	Totalt	+	-	Medel %
Alltid ja	50	10	40	-2,61%	51	31	20	1,30%	34	20	14	0,43%	36	0	36	-2,61%	33	14	19	-0,60%	48	22	26	-0,18%	30	22	8	1,21%	16	16	0	3,10%	15	8	7	1,31%
Alltid nej	14	5	9	-2,71%	7	4	3	0,30%	15	8	7	-1,04%	8	0	8	-2,16%	13	7	6	0,47%	12	8	4	1,08%	8	7	1	3,34%	28	22	6	2,81%	13	5	8	-2,72%
Blandat	10	3	7	-5,06%	11	6	5	1,64%	7	3	4	0,21%	5	0	5	-2,07%	6	3	3	-0,18%	9	3	6	-1,57%	10	9	1	2,46%	8	7	1	2,66%	3	0	3	-1,74%
Alla 78 kom. som röstat om vindkraft	74	18	56	-2,96%	69	41	28	1,25%	56	31	25	0,01%	49	0	49	-2,48%	52	24	28	-0,29%	69	33	36	-0,14%	48	38	10	1,82%	52	45	7	2,88%	31	13	18	-0,67%
Genomsnitt alla 290 kommuner	290	39	251	-4,32%	290	26	264	1,41%	290	163	127	0,33%	290	76	214	-2,30%	290	43	247	-0,20%	290	200	90	-0,10%	290	196	94	1,14%	290	258	32	3,80%	290	128	162	0,24%
Alla 290 kommuner	290	39	251	-3,62%	290	206	84	1,87%	290	188	102	1,29%	290	1	289	-3,18%	290	126	164	0,31%	290	145	145	-1,44%	290	237	53	1,20%	290	265	25	3,44%	290	146	144	0,34%